

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po Din 10.—, za ino-
semesno Din 30.—, dostavljen na dom
Din 11.—, po izkaznici Din 10.—,
inštitucij po dogovoru.
Naročila se pri upravi „TABORA“
MARIBOR Jurčičeva ulica št. 4.

Poslana plačana v gotovini.

Cena današnje številke 1 Din.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 274.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SKLAD poštnega
računa št. 11.767.

Na naročila brez denarja se ne
odgovarja. — Rokopisi se ne vračajo.

Naslov

Tit. Knjižnica liceja
Ljubljana

Maribor, nedelja 1. marca 1925.

Leto: VI. — Številka: 49.

Stanje francoske armade.

PARIZ, 27. februarja. Zbornica je danes nadaljevala posvetovanje o finančnem zakonu in sprejela člen, v katerem določa efektivno stanje francoske armade za 1. 1925 sledeče: 607.000 mož, 72.500 podčastnikov in 32.000 častnikov. Pri mornarici 4.200 častnikov.

Predsednik nemške republike Ebert umrl.

BERLIN, 28. februarja. Danes zjutraj je državni predsednik Ebert umrl.

BERLIN, 28. februarja. Tekom noči se je bolezen državnega predsednika tako poslabšala, da se je moral proti jutru sestati koncilij zdravnikov. V prvih šestih urah je nastopila smrt.

Prvi predsednik nemške republike je umrl v nekem berlinskem sanatoriju, kjer je bil pred nekaj dnevi operiran na slepiču. Vnetje trebušne mrene, ki je nastopilo po sicer uspehi operaciji, mu je prestriglo nit življenja.

S predsednikom Ebertom gre v grob eden največjih predstavitev nemške socialne demokracije, voditelj tiste velike generacije, ki je v Bismarckovi in pozneje v Wilhelmovi reakcionarno-nacionalistični Nemčiji vodila boj za demokratizacijo Nemčije, za globoke socialne reforme, za evolutivno osvoboditev proletarijata. Ebert je bil učenec in prijatelj Avgusta Bebela, čigar življenjska pot je bila precej podobna njegovi. Iz skromnega rokodelca je postal Ebert politik, voditelj stranke in nazadnje naslednik nekdanjega mogočnega Wilhelma Hohenzollerna, predsednik nemške republike, ki je vzrasla iz razvalin militaristično - pangermanskega režima. Ebert je bil v očeh nemškega

ljudstva posebej tiste mogočne sile, ki odpira masam pot h krmilu držav in narodov, posebej demokracije, sloneče na načelu suverenosti ljudstva. Nemški militaristi in ultranacionalisti so videli v njem rušitelja njihovih »Trutzburgov«, defetista imperalistične Nemčije, nekakega Spartaka-voditelja upornih sužnjev. Z leve skrajnosti pa so vpili komunisti, da je Ebert posebej socialno-demokratskega karizma, posebej socialističnega oportunizma. Med temi skrajnostmi se je razvijala in se še razvija nemška republika, ki si le trudoma ustvarja močno in zdravo sredino, na kateri je zainteresirana vsa miroljubna Evropa. Predsednik Ebert je imel v teh razmerah težko stališče, a je trdno vztrajal pri krmilu, zaupajoč ljudstvu in njegovi voditeljem.

Evropska demokracija je izgubila v Ebertu tipičnega svojega predstavitelja, nemške delavske mase bodo žalovale nad grobom enega najpopularnejših svojih voditeljev in reakcionarjem bo nemara vtila njegova smrt še več poguma za boj proti amirorljubni in imperialistični sredini.

V trenutku, ko se v Nemčiji s tako vohemenco razpaljajo politično-strankarske borbe, ima izpraznjen predsedniškega mesta tem večji pomen.

Doma in po svetu.

— Starešinska zveza »Triglava« razlašča, da je vsem udeležencem plesa dne 7. marca dovoljena četrtninska vožnja do Maribora in nazaj. Kupiti je treba pred odhodom polovinski listek in predložiti za vsakega udeleženca potrdilo starešinske zveze, da res potuje k proslavi 50 letnice »Triglava« v Mariboru. Taka potrdila izdaja za Starešinsko zvezo tajnik dr. M. Snuderl, Maribor, Aleksandrova cesta 36 in pa akademska društva »Triglava« v Ljubljani in v Zagrebu.

— Dr. Kamilo Morocutti je po milosti naših zdravstvenih oblasti še vedno okrožni zdravnik v St. Ilji v Slov. gor. Namesto točnega izvrševanja svojih uradnih zdravniških dolžnosti pa mož vrši posle »manjšinskega« nemškega politika v vseh mogočih časopisih. V zadnji »Cillierici« se je po »tari navadi« zopet široko razpisal o »Entnationalisierung völkischer Minderheiten«. V članku govori naravnost sovražno o vseh državah, kjer se mu zdi, da se tlačijo »narodne manjšine«. Ni treba šele čisto »narodne manjšine«. Ni treba šele povdarjati, da so Morocuttijeve epistole namenjene predvsem na naslov naše države, in da si morajo naše oblasti pustiti dopasti, da jih okrožni zdravnik dr. M. tako le apostrofira: »Es ist unmöglich, Staatsmännern zu vertrauen, die... ihre neuen Minoritäten der grössten Schutzlosigkeit preisgeben und ihren Forderungen nach Erhaltung völkischer Eigenart mit horrierter Gleichgültigkeit, ja unverbüllter Feindseligkeit begegnen.« Smo res radovedni, kaj bi rekli v Avstriji slovenskemu državnemu zdravniku (če bi tani sploh Slovence v državni službi nastavljal), ki bi na naslov avstrijskih oblasti napisal tako nesramnost. Pri nas pa je mogoče, da se tak človek drži kot državni zastavljene v obmejnem št. lju! Ko bi mož vsaj tako vestno, kakor piše razne drzne članke, vršil tudi svoje uradne dolžnosti. O tem pa vedo razni člani bolniške blagajne, katere zdravnik je on tudi, zapeti drugo pesem. Če bo treba, bomo spregovorili tudi o tej platil.

— Veliki uspehi virtuozita Zlatka Balokoviča v Ameriki. Znani virtuoz Zlatko Baloković, ki je imel krasne uspehe v velikih evropskih mestih, kjer je priredil koncerte, je bil sprejet v Ameriki s pozornostjo, kakršne je bil doslej le redkokateri naš rojak deležen. Dne 8. febr. je prispel v Washington, kjer ga je naš poslanik, znani pesnik dr. Tresić-Pavičić sprejel kot gosta poslaništva. Takoj naslednjega dne je imel koncert pred najbolj izbranim občinstvom. Navzoča je bila soproga predsednika Združenih držav gospa Coolidgeova, prisotni so bili najodličnejši ameriški državniki in skoraj vsi diplomati tujih držav. Baloković je imel popoln uspeh, ki mu je utrl pot v najodličnejšo družbo. Njemu na čast so priredili hitne članke državni tajnik Hughes, predsednik ameriškega parlamenta, angleški poslanik Howard in drugi. Ta uspeh Balokoviča se skoraj lahko meri z uspehom Paderewskega. Vsekakor je to najboljše propagandno za kulturni ugled Jugoslovancov. Pri tem pa moramo žalostno ugotoviti skoraj že pozabljeno dejstvo, da je moral pred leti Zlatko Baloković v Mariboru odpovedati koncert, ker mariborska publika ni pokazala dovolj zanimanja za njegovo umetnost....

— Lepi vidiki za pacifiste. Angleški mornariški minister sir Samuel Hoare je izjavil včeraj v parlamentarni debati o mornariškem budžetu, da zahteva v novem proračunskem letu 15.513.000 funtov sterlingov za zračno plovbo. V primeri z lanskim letom je ta svota za 2 milijona funtov višja. Minister je utemeljeval svoj predlog s tem, da se bo bodoča vojna odločila v zraku. Ker tudi Amerika neprestano povečuje izdatke za vojne namene, bo pač zabavno gledati te »pacifiste« na prihodnji razorožitveni konferenci.

— Podaljšanje stanovanjskega zakona na Češkoslovaškem. Svet petorice predstavitev koaliranih strank se je glede rešitve stanovanjskega vprašanja na Češkoslovaškem sporazumel v tem, da se zaščita najemnikov podaljša za nadaljnja tri leta, dovoljeno pa bo povzročanje najemnine.

Velika eksplozija v Južni Ameriki.

RIO DE JANERIO, 27. februarja. V Nitheroy je eksplodiralo neko skladišče razstrelilnih snovi. Okoli 100 oseb je bilo ubitih, 600 pa ranjenih. 3000 hiš je popolnoma razrušenih.

— Nova železnica. Vlada je v seji 26. tm. odobrila kredit 2 in pol milijona dinarjev za zgradbo železnice iz Plavnice ob Skadrskem jezeru v Podgorico.

— Simpatije republike Peru. Ameriška republika Peru goji že dolgo simpatije do Srbov in srbske vojske. Tudi Jugoslavija jih je sedaj deležna, kar priča to, da bo republika Peru poslala v bližnjem času v Jugoslavijo posebno vojno misijo, ki bo proučila organizacijo naše vojske.

— II. književna tombola. S številkami, izžrebanimi do 22. febr., so bili zadeti vsi dobitki za kvaterne. Z izžrebanjem zadnjih dveh števil, t.j. 74 in 42 je bilo celo zadetih več kvaterov. Kakor pa je še preostalo dobitkov. Zato se je vršilo za dobitke med vsemi pokrajinskemu odboru Jugosl. Matice vpisanimi tablicami podrobno žrebanje. Dobitki so se poslali po pošti imejiteljem izžrebanih tablic. Kdor dobitka ne prejme, naj smatra to kot znak, da njegova tablica ni bila izžrebana in igra za njega naprej pokrajinski odbor.

— II. književna tombola. Do 22. febr. so bile izžrebane sledeče številke: 45, 90, 4, 63, 66, 9, 88, 65, 48, 25, 33 74 in 42. S temi številkami so bili zadeti vsi dobitki za ambe, terne in kvaterne. Danes so bile za činkvino izžrebane sledeče številke: 57, 62, 27, 54, 75, in 33. Kdor je s temi in prejšnjimi številkami zadel činkvin (pet števil v eni vrsti), naj pošlje svojo tablico najkasneje do 7. marca pokrajinskemu odboru Jugosl. Matice v Ljubljani.

— Splošni register k letniku I.—VI. Uradnega lista ljubljanske in mariborske oblasti je sestavil in izdal dr. Albin Ogris v Ljubljani. Ciril Metodova ul. 19 (pošt. ček, rač. št. 14.045). Register bo vsakomur (uradniku, trgovcu itd.) zelo dobro služil.

— Smrtni ples. Dne 23. tm. je bil pri gostilničarju Janezu Sabeder v Žikarcih pri Sv. Barbari ples. Med plesom so se fantje sprli, ko pa so se šli hladiti na zrak, je nastal zunaj pretep. V metežu je nekdo zabodel vimičarskega sina Feliksa Postraka iz Žikarc. Fant je vsled izkrvavitve umrl. Ubijalca še orožništvo išče.

— Kako žive razni »direktorji«. V Beogradu je dolga vrsta obskurnih zavodov, birojev in agencij, ki imajo svoje »direktore«, »sekretare« in druge podobne veličine, ki so večkrat prav temne ekzistencije. Ti ljudje kradejo ves dan bogu čas, ljudem pa denar. Navadno so brez dela in si le od časa do časa prišpekulirajo kaj denarja, da lahko dalje živijo. Eden takih »direktorjev« je neki K., ki je pred nekaj dnevi doživel v kavarni »Tetova« neprijeten incident s trgovcem Jovanovićem. Trgovec ga je javno oklofotal in — kakor trdi ubogi direktor pred sodiščem — po šumadijsko krepko. Ta incident pa ima nastopno zanimivo ozadje: Direktor je dolgo časa zeval od brezdelja, a ko je želodec preveč krulil, je šel na »posel«. Stopil je na stanovanje trgovca Jovanovića in sporočil zaupno njegovi ženi, da ima trgovec tamintam svojo ljubico. Za to razkritje je dobil od žene 400 dinarjev. Nato je šel še k trgovcu in mu povedal, da ima njegova žena tamintam ljubimca. Dobil je 200 dinarjev. Tako je na lahek način »zaradil« 600 dinarjev. Doma sta si trgovci in njegova žena pošteno razložila svoja mnenja o zakonski zvestobi, nazadnje pa se je stvar le zdelala sumljiva in Jovanović je poklical direktorja v kavarno, češ, da želi novih podatkov o ženinini nezvestobi. Ko se mu je direktor znova nalagal, je trgovec vstal in mu prisolil nekaj »vročih šumadinskih«. Sedaj se je razvila tožba, ki beograjske čaršije jako zanima.

— Ureditve sodniškega vprašanja v naši državi. Vlada je izdelala s sodelovanjem odličnih pravnikov nov zakon o

sodnikov. Sodniki bodo dobivali znatno višje plače in draginjske doklade nego drugi uradniki. Z novim zakonom bo zadržana neodvisnost sodišč, vendar pa so tudi določeni ukrepi proti sodnikom, ki bi se pregrešili zoper državne interese.

— V Južni Srbiji bo vlada gradila uradniška stanovanja. Na inicijativo kralja, ki je na svojem zadnjem potovanju po Južni Srbiji uvidel, kolike važnosti je nastanitev uradništva za dobro upravo v Južni Srbiji, od katere zavisi v največji meri napredek te pokrajine, — bo vlada začela graditi uradniška stanovanja v Ohridu, Bitolju, Štipu in Prištini. Vsako leto pride v budžet večja svota, tako, da se bo leto za letom zidalo.

— Prodaja vojvodinskega tobaka na Češkoslovaško. Uprava monopolov je prodala Češkoslovkom milijon in 250.000 kg. tobaka, t. j. celokupno trgatve iz Vojvodine predlanskega letnika. Tobak je slabše vrste, pripraven le za mešanje ter za pipo.

— Španska influenza razsaja zopet širom Evrope. Vsem je še v spominu prvi val influence, ki je poplaval ob koncu vojne skoraj vso Evropo in velik del ostalega sveta ter zahteval ogromnih žrtev. Zdi se, da je letošnja zima, ki ima veliko zračnih depresij, vzbudila nov val španske influence. Osobito razsaja na Angleškem. V Londonu umrje povprečno 80 ljudi na dan. Na gripi bolehalo nekateri odlični politiki. Znano je, da je radi nje vlegel tudi angleški kralj. Ostro je prišla znanega Lloydja Georgea. Na Angleškem se odlikuje letošnja španska po dolgotrajnosti in visoki umrljivosti. Razsaja tudi v nekaterih delih Nemčije, blizu nas pa je najbolj razširjena na Madžarskem. V Budimpešti so prav te dni zaprli vse šole.

— Angleški kralj pride v Dalmacijo? Angleški kralj bo po ozdravljenju nastopil daljše potovanje po Sredozemskem morju. Potoval bo na svoji jahti in se pomudil delj časa na francoski Rivieri. Angleški listi pišejo, da bo ob tej priložnosti obiskal tudi našo dalmatinsko obalo.

— Ruše. Občni zbor Podravske podružnice slov. planinskega društva se vrši v petek dne 6. marca do 17. oziroma 18. uri v gostilni gosp. Miroslava Glaserja po običajnem dnevnem redu.

— Odbor.
— Lahko nagnenje k prehlajenju? Prevelika občutljivost! Bolečine olajšanju in naredi telo odporno masiranje, umivanje s pravim Fellerjevim Elzafluidom! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje. Kodkometikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi! S pakovanjem in poštnino 6 dvojnat ali 2 špeciialne steklenice 62 din. razpošilje: lekarnar EUGEN V. FELLER. STUBICA DONJA, Elzatrž 201, Hrvatsko.

Iz demokratske stranke.

NEDELJSKE SIRSE SEJE OBLAST-NEGA ODOBORA DEMOKRATSKE STRANKE ZA MARIBORSKO OBLAST v Mariboru (mala dvorana Narodnega doma) ob 1/11. uri dop. se udeležijo tudi g. dr. Albert Kramer, ki bo poročala o političnem položaju v Beogradu

Mariborske vesti.

Maribor, 28. februarja 1925.

m O izletu na Češkoslovaško, ki ga namerava prirediti Češkoslov.-jugoslav. liga, bo poročal g. generalni konzul RČS g. dr. GO. Beneš na ugodnjem občnem zboru mariborske Lige (ob 20. uri v restavraciji »Narodnega doma«). Razen tega bo občni zbor nudil druge zanimive točke, po občnem zboru pa se bo razvila prijateljska zabava. Občnega zbora se bo udeležil med drugimi tudi g. veliki župan dr. Pirkmaier z nekaterimi drugimi vodilnimi uradniki.

m Prošnja do gospoda vel. župana v Mariboru. Iz občinstva smo prejeli:

Otroški vrtec III. v Magdalenem predmestju poseja 128 malčkov, a poučujeta samo 2 učni moči. Mali učni sobi sta natrpano polni in je izključeno, da bi se v takih razmerah moglo deo uspešno poučevati in vaditi. Tudi iz zdravstvenih ozirov je nujno potrebno, da se poišče še ena soba in primerna učna moč. To zaprosajo udane matere.

m Za nedeljski »Gregorčičev večer« se ne zanima samo mladina, ampak tudi odrasli, katerim je večer v prvi vrsti namenjen. Gregorčičev večer se bo začel ob 5. uri popoldne v veliki kazinski dvorani. Najprej bo predavanjena kega srednješolca o pesniku, nato pa slede deklamacije njegovih pesmi, med njimi: »Moj črni plašč«, »Zaostali ptič«, »O nevihtu«, »Soči« i. dr. Zatem bo zapel moški zbor v spremstvu gimnazijskega orkestra kompozicije Gregorčičevih pesmi: »Na dan«, »Na bregu«, »Oj z bogom ti planinski svet«. Glasbeni del vodi g. prof. Švajger, pri glasovirju pa bo spremljala gđ. Zacherlova. Tako bo prireditelj prav pestra in zanimiva. Ker je vstopnina neznanja, se bo vsak prijatelj Gregorčičeve poezije in naše domače kulture rad udeležil tega večera.

m Večer moderne slovenske lirike, ki ga pripravlja »Ljudska univerza« kot zaključek literarnega dela svoje prve serije o slovenskem življenju, bo razdeljen v dva dela. V ponedeljek dne 2. marca bo podal predavatelj gosp. prof. Janko Glaser uvod v moderno slovensko liriko. V uvodu bo opisal sorodne pojave v takratni evropski literaturi, zlasti nastop simbolizma kot reakcije na naturalizem. Nato pa bo ošrtal razmere v slovenski literaturi pred nastopom moderne ter se ustavil pred najmarkantnejšim, največjim pesnikom te struje: Otonom Župančičem. Z vidika pesnikovega razvoja bo predavatelj združil njegovo pesniško delo v plastično, jasno sliko Župančiča-poeta. — Drugi večer, čigar datum in podrobnejši program objavimo prihodnjč, bo obsegal ostale lirike tja do konca svetovne vojne. Napovedane recitacije naših igralcev pridejo na vrsto šele drugi večer, ker so recitatorji vsled gostovanja naše drame v Ptuj v ponedeljek zadržani. Ponedeljkov večer slovenske moderne lirike se začne ob 19.45 v mali kazinski dvorani.

m Kje je poverjenik Slovenske Matice? nas vprašujejo iz občinstva. Prejeli smo od nekega prijatelja Slov. Matice pismo, v katerem zatrjuje, da Maribor, drugo slovensko mesto, poverjenika najodličnejše slovenske književne družbe sploh nima. Vzrok bo menda deloma v tajništvu, ki ne organizira svojih poverjeništev, deloma pa v Mariborčanih samih, ki se tako malo zanimajo za naše edino kulturno književno društvo. Nekdaj smo organizirali poverjenišča po majhnih vasi — piše naš informator — danes ga celo Maribor ni da. Poverjenik, javi se!

m Javna blagodarost. Iz spiska priložnika za ovogodišnjo Svetosavsko proslavo slučajno su ispuščena ova gg.: a 100 din. Vladika Marion Plaški i Rosner Marko; a 80 din.: Gjuro Džamonja i arhit.: Mih. Prečić; 10 din.: Roglič.

Za spomlad!

Originalno angleško sukno, modno perilo, samoveznice, klobuki itd.
Fr. Mastek, Glavni trg.

Pomenuta gg. umoljavaju se, da ovu nehotičnu pogrešku izvole oprostiti i naknadno primiti našu najtopliju blagodarost. Odbor Pravosl. Crkvene Opštine u Mariboru.

m Esperantsko društvo Maribor nana: 1. Začetkom meseca marca se otvori nov trimesečni, esperantski tečaj za začetnike. 2. Hkrati se prične nadaljevalni tečaj za obiskovalce doždenjega prvega tečaja. Pristopen je pa tudi takim interesantom, ki so se že sami do sedaj bavili z esperantskim jezikom. — Prijave za oba tečaja se sprejemajo do 5. marca v odvetniški pisarni dra. Haas v Sodni ul. 14. 3. Javno predavanje str. učitelja R. Rakuše z naslovom: »Esperanto in njegovi protivniki« se vrši v nedeljo, dne 1. marca 1925 ob 10. uri v prostorih »Ljudske univerze« (Kazinsko poslopje).

m Grajski kino predvaja v soboto in nedeljo 6 dejansko izborna uspele vesele igre »Veržnik« (Šiber) z znamenitimi igralci Lee Parry in Werner Kraus v glavnih vlogah.

m Kdo ima postransko službo za inteligentnega ruskega begunca? Rus z veliko družino (ženo in 3 otroci) je namerščen kot dnevničar pri nekem državnem uradu in dobiva malenkostno plačo mesečnih 1260 din. Ob tej plači živi družina v veliki bedi in je glad v hiši vsak-

danji gost. V svojem obupnem položaju prosi s tega mesta dobrosrčne ljudi, da mu pomagajo najti kakšen postranski zaslužek pri računovodstvu, knjigovodstvu ali kaj podobnega. Delo bi izvrševal ob prostih urah. Naslov pove uredništvo našega lista.

m Odbor Industrijsko-obrtne razstave 1. 1924 nas naproša za objavo sledečih vrstic: Odbor razstave uljudno prosi vse one stranke, ki še niso plačale prispevek za odlikovanje, da takoj pošljejo denar, da moremo čimprej razdeliti priznana odlikovanja.

m Orkester Glasbene Matice. V ponedeljek dne 2. marca važen sestanek in vaja za orkestralno-zokalni koncert. — Notni material je že došel. Ker je še malo vaj, (6) naj se napovedane in prihodnjih vaj vsi člani orkestra točno in redno udeležijo. Naj častnemu uspehu, katerega si je pridobil tudi orkester z nastopom pri »Mrtvaškem ženinu«, sledi spet še večji uspeh. Na svidečenje in na delo za krasnim, idealnim, plemenitim ciljem. Dirigent.

Narodno gledališče.

REPERTOAR.

Sobota, 28. febr. »Moloh«. Ab. C. (Premijera).

Nedelja, 1. marca »Ksenija« in »Cavalleria rusticana«. Ab. E (kuponi). Gostovanje tenorista Cammerotta.

Ponedeljek, 2. marca. Zaprt. (Gostovanje v Ptuj. »Ydova Rošinka«).

Torek, 3. marca. »Moloh«. Ab. A. Sreda, 4. marca »Ksenija« in »Cavalleria rusticana«. Ab. B (kuponi).

Četrtek, 5. marca »Moloh« Ab. D (kuponi).

VSAKA PERICA HVALI ZLATOROG MILO!

Vsaka perica
rabi samo
ZLATOROG
MILO!

Vsaka perica
rabi samo
ZLATOROG
MILO!

ZLATOROG

Problemi velikega stila.

Čim več je na zemlji ljudi, tem bolj se širi industrija, za njo pa je potrebno vedno več sile (energij), ker le tako se bodo lahko zadovoljile potrebe človeštva.

Solnce, veter.

Znanost ne opušča dosedanjega izkoriščanja energij (premog, petrolej, vodopad) ampak skuša mimo njih najti o pravem času še novih virov. Tako deloma že izkoriščajo solnce, veter, plim in oseko. Toda priroda ima še veliko neizrabljenih sil, ki bi utegnile dati našim kulturnim potrebam nečuten razmah.

Pri proučevanju Sirija se je dognalo, da ima Sirij — čeprav je neprimerljivo večji od solca — isto maso ko solnce. To pomeni, da ima lahko materija taklo gostoto, da se nam o nji še sanjaloni. Materija Siriusova je tedaj 50.000 krat težja od vode. Tu se odpirajo moderni tehniški nove naloge.

Kako bi dosegli goščobo Sirija?

Kakor je znano, imajo na zemlji najgostejšo snov kovine. Toda kovine dajo prilično slabo energijo. Moderna tehnika mora stremeti za tem, da bo materijo koncentrirala tako nagosto, kakor je to storila priroda na Siriju. Če bi to uspelo, tedaj bi lahko topili ledenike najvišjih gora — Himalaje, And in Alp — ter bi ogromno energijo, ki bi je dali ti vodopadi, izkoriščali za pogon strojev.

Atomska energija.

Solnce neprestano razsvetljuje zemljo; od njega dobivamo 265.000.000 konjskih sil na dan. Če bi se moderni tehniški posrečilo, da bi to silo primarno izrabila, tedaj si človeku ne bi bilo treba v potu svojega obraza pridelovati kruha. Rešitev tega tehničnega problema bi rešila vse socialne probleme. Človek bi si popolnoma podjarmil prirodo in bi živel kot njen gospodar — kakor kak bog.

Za največje eksplozije smo doslehdob smatrali one, katerih drobci prelete 6 metrov v sekundi. Moderna tehnika pa je dokazala, da pri razstvarjanju atoma radija prelete njegovi mičkani drobci 18.000 kilometrov v sekundi, vsled česar nadkriljujejo hitrost dosedanjih molekularnih eksplozij za 3000krat.

Tri kozarci vode.

Niagarin vodopad daje toliko energije kot če bi vsako sekundo zgoraj to na premoga. Eden kozarec vode pa vsebuje toliko energij, kolikor jih daje Niagara ves dan. In če bi moderni tehniški uspelo, da bi nekega dne izkoristila atomsko silo, tedaj bi lahko trije kozarci vode gnali vse tovarne na svetu.

To so najdalekosežnejši problemi moderne tehnike, njene bodoče naloge velikega stila.

Vsa znamenja kažejo, da bo človeški um tudi tu zmagal. Osvobođenje in izrabljanje neizkoriščenih energij v prirodi bi značilo povsem novo do-

človeštva, o kateri si najbujnejša fantazija nadarjenih utopistov ne more napraviti verjetnih predstav.

(Po Jgsl. Tehničaru).

Sličice iz sovjetske Rusije.

Prostitucija v Rusiji.

Angleška komisija strokovnjakov, ki je proučevala razmere v sovjetski Rusiji, je pravkar obelodanila svoje poročilo, v katerem navaja med drugim, da zakonske prostitucije v Rusiji sploh ni več in da jo kaznujejo ne samo pri ženskah, ampak tudi pri moških. Kako pa je v praksi, se najlepše vidi iz sovjetskega lista »Rabočij Sida«, ki je objavil ob istem času nekaj zanimivih podatkov o moskovskih prostitutkah. Treba je poudariti, da vprašanje prostitucije stalno zanima sovjetsko javnost in da je kljub vsomni boju zoper njo postala zlo, ki je že zdavnaj prekoračilo svoje prejšnje meje. Preiskovalna komisija za pobičanje prostitucije je priredila maskirano anketo, ki je imela na videz čisto liberalni značaj. Člani komisije smatrajo, da so odgovori, ki so jih dobili od 671 oseb, pravilni. Po teh odgovorih se da sklepati, da ni prostitucija v Moskvi prav nič razadavala, ampak napredovala, kar so se ji pridružili še novi sloji. Pred revolucijo so se namreč rekrutirale javne žene skoraj izključno iz vrst proletarijata in kmetov. Anketa pa je pokazala,

Opozorjamo cenj. obč. re. mihero grandiozne ruske drame »MOLOH«. Sodeluje ves dramski ensemble, skupno s statisti pa nastopi do 40 oseb.

Kultura in umetnost.

Vsem prijateljem »Ljudske univerze« v Mariboru.

Obračamo se do Vas s prošnjo, da nam pomagate pri našem velevažnem kulturnem delu!

Da nam bo mogoče kar najuspešneje delovati na polju znanosti in umetnosti, nam je nujno potreben takoz. episkop, s pomočjo katerega se lahko posredujejo slike iz knjig, razglednice itd.

»Ljudska univerza« namerava nadalje prevzeti v svoj program splošno velikega interesa našega občinstva za muziko — kar največ muzikaličnih prirediteljev in tako pripravljati tla za razumevanje velikih glasbenih umotvorov. V to svrhu bo potreben najprej dober glasovir.

Oba nakupa zahtevata mnogo denarja, katerega nikakor ne moremo zbrati z lastnimi majhnimi dohodki. Nič drugega nam ne ostane kot nabiranje med našimi prijatelji. Vsak prispevek, tudi najmanjši, nam pomaga k visokemu kulturnemu cilju — k izgraditvi Mariborskega ljudskega kulturnega doma. Prispevki se sprejemajo pred in po vsaki prireditvi; po pošti se lahko pošljejo pod šifro »Sklad Ljudske univerze« predsedniku inž. I. Kukovec, Maribor, Gosposka ul. 2. Pod isto šifro se bo priobilo v »Taboru« ime darovalca in znesek. Prvi kamen k temelju je položil g. dr. Benj. Ipavc z zneskom 200 din. Lepa hvala!

Odbor »Ljudske univerze« v Mariboru.

x Parma — Ksenija in Mascagni — Cavalleria rusticana. V četrtek sta se uprizorili omenjeni dve operi-enedejan-ki prvič v letošnji sezoni. — Parmovo Ksenijo smo videli na našem odru v sezoni 1920-21 in je bila ena prvih slovenskih opernih del v Mariboru v obč. medtem ko je bilo Mascagnijevo delo uprizorjeno v obeh preteklih sezonah. — V glasbenem oziru spada Parmova Ksenija zraven Stare pesmi med najboljša dela našega domačega skladatelja. V maslovni vlogi Ksenije je nastopila gđ. Vladimirova. Dokazala je vstransko razumevanje vloge ter igrala z globokim umetniškim okusom, dosegla je tudi v pevskem oziru, osobito na lirčno zasnovanih mestih, lep uspeh. V tem oziru je omeniti še dvospev z Aleksijem, v katerem sta se oba glasovna strnila v ubrabo celoto. Tatjana (gđ. Lubejeva) je na mestu. Dostojen menih Aleksij je bil g. Živko. Uprav presenetil nas je pa spet g. Janko, kot vitez. Je talent. V njegovem vitezu je bila osebnost in njegov tonski material je dosegel močen učinek. O zboru bi želeli, da bi stopil v momentu najvišjega dramatskega razvoja, v dvoboju med Aleksijem in vitezom, v primerno akcijo; na vsak način je bil tukaj preveč indiferenten. Režijo je spretno vodil g. Rasberger in uprizoritev je bila sprejeta z lepim priznanjem. — V Cavalleriji rusticani je nastopila v vlogi Sam-

da je sedaj v Moskvi samo 60% proletarskih prostitutk, 26% jih pripada drobnim buržoaziji, 4% visoki buržoaziji, 4% inteligentnim slojem, a 5 odst. je plemkinj in veleposestniških hčera. Ta statistika je zanimiva tudi zbog tega, ker kaže, kako globoko je posegla revolucija v socialno življenje Rusov. Na vprašanje, od kakih starišev so prostitutke, so prišli odgovori: hčer dvornega uradnika, vdova gubernatorja, kneginja, grofica itd. Zanimivo je, da je zelo nazadovale število prostitutk med služkinjami. Temu je najbrže krivo to, da so prostitutke v novejšem času sploh jako redke.

Ruski Hristos — samozanec.

»Rabočaja Gazeta« je prinesla iz Iževska poročilo o senzacionalnem procesu proti 64letnemu starcu Batujevu, ki je potoval po vaseh in se izdajal za Hristosa. Batujev je nabiral darove, hkrati p posiljeval žene in mrčvaril deco, govoreč, da so antikristi. S svojim verskim nastopom je zlorabil dolgo vrsto žensk, ki so se mu udajale, videč v njem mistično postavo, ki z grehom telesa očiščuje dušo. Strašna je moč te me, neznanka! Taki »Hristosi« so v Rusiji tem bolj mogoči, ker vemo, da so bile v zakonih ruskih gubernijah, daleč v stepah in med gozdovi, verske sekte, ki so »zveličale« ljudi s seksualnimi orgijami. Sovjetsko sodišče je obsodilo pohotnega starca na pet let in štiri mesece težke ječe.

POMLADANSKI VELESEJ V PRAGI

22.—29. MARCA 1925.

Blago in industrijski izdelki razdeljeni v 22 skupin.
Nad 2000 razstavljalcev.

Najugodnejša prilika za nakup svetovnoznanih
češkoslovaških proizvodov.

50% znižana vožnja v Češkoslovaški.
Brezplacen vizum za potne liste.

Pojasnila in legitimacije dajeta v Ljubljani:

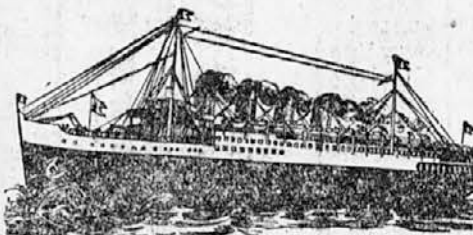
Ceškoslovaški konzulat
na Bregu

Aloma Company
Kongresni trg 3

463

Cie. Gle. Transatlantique. - (French Line.) Havre-Newyork, samo 6 dni čez morie. — Srednio in južno Ameriko —

Udobne kabine tudi v III. razredu za 2, 4 in 6 oseb, izvrstna hrana z
vinom vred. — Expressparniki: „Paris“, „France“, „De Grasse“

Vozne listke in toza-
devna pojasnila daje
IVAN KRAKER
zastopnik v Ljubljani
Kolodvorska ulica št. 41

Lažnjivec je vsakdo, kdor trdi
da tvrdka 400

A. VICEL,
MARIBOR, Glavni trg 5
ni znižala za 20% cene, vse
kuhinjske posode, kakor: emaj-
lirane, pločevinaste, težke znam-
ke „Herkules“ ter lažje vrste,
češkega proizvoda, lje, železne,
posteklene in prvovrstne duplo
težke aluminijevе posode iz prvo-
vrstnih tovarn, k temu porcela-
naste, kamenite in steklene robe
itd. Toraj si lahko dajete vsaka,
tudi najrevnejša gospodinja na-
bavi to blago. Prej nego kupiš
pri konkurenci, informiraj se
pri tej tvrdki o cenah!

Veleposestvo v Banatu
v velikosti od 750 ora-
lov njiv, vinograde,
travnikov in pašnika 472

Išče izkušenega
strokovno izobraženega
EKONOMA

kateri bi vodil skupaj z last-
nikom celo gospodarstvo.
Nastop službe takoj!
Ponudbe z referencami poslati
dr. Janku Olip, advokat,
Beograd, Kolarčeva ul. 7

PRIZNANO SOLIDNA
GALANTERIJSKA TRGOVINA

★
J. BALOH-MARIBOR
★

se je preselila v

Gosposko ulico št. 15

464

★
Odslej se vodi poleg
galanterije tudi srajce, klobuke, kravate i. dr.
modne predmete.

KLUB-BAR

Nedelja

1.

marec

VELIKA

VARIETE
PREDSTAVA

★

471

Popolnova nov
velikomestni spored!

Klobuke, dežne plašče,
čepice, perilo, čevlje itd. kupite solidno pri
Jakob Lah, Maribor,
Glavni trg 2

Trgovina
IVAN PENKO

Gosposka ul. 46

tudi z dostavitvijo na dom vedno sveže specerijske in kolonialno
blago po ugodnih cenah ter se cenj. občinstvu najljubše priporoča.

Tovarna kanditov

Fr. Rozman & Co.
Maribor, Aleksandrova c. 57

priporoča svoje priznane dobre bonbone

322

82

Bata

OTVORI DNE 25. FEBRUARJA

OTVORI DNE 25. FEBRUARJA

ODDELEK ZA ČEVLJE

V VELETRGOVINI

H. J. TURAD, Aleksandrova c. 7

prodaja direktno na konzumente po tovarniških cenah

PODRUŽNICE:

BEOGRAD
SUBOTICA
VEL. BEČKEREK
SOMBOR

ZAGREB
NOVI SAD
SKOPLJE
ZEMUN

SARAJEVO
OSIJEK
DUBROVNIK
BROD n/S.

451